

A városi tisztviselők és a szegedi bankok.

— Izgalmas vita a közgyűlésen. —

(Saját tudósítónktól.) Különb karrikatúrát aligha lehetne rajzolni arról a közéletéről, amelyet ideálnak gondol el a józan és logikus ember, mint a minőt ma játszott meg a közgyűlésen kitűnő hozzáértéssel a törvényhatósági bizottságnak egy-két tagja. Persze, hogy az aktualitások lengeruhájú, kacér királynőjéről: a bankválságokról volt szó és persze, hogy akadtak, akik fölcaptak csallhatatlan bölcsnek és nagy jövőbelátónak, kár, hogy akkor jósltak meg eseményeket, amikor azok rég bekövetkeztek. Dehát a mi nagy közéleti embereink szoktak ilyen hibákba esni.

Gerle Imre dr interpellációjáról volt szó, amelyben — talán kissé elkésve?! — sürgeti azon városi tisztviselők névsorának beterjesztését, akik bankok igazgatóságában, vagy felügyelő bizottságában helyfoglalnak. Különösen az ellen volt kifogása Gerle urnak, hogy a polgármester a „Szeged-Csongrádi Takarékpénztár”-nál felügyelő bizottsági tag. Amily joggal vonták felelősségre Gerle Imre és társai a tanácsot a kérdéses névsor beterjesztésének elmulasztásáért, ép oly joggal vonhatnók mi felelősségre őket azért, hogy ennyire késtek a felelősségrevonással. A tiltak nem akkor kell oltani, amikor lángjai már megemésztették a házat. Miért ép most érdekli ezeket az urakat ama nagyon nevezetes névsor és miért nem érdekelte őket 139 nappal ez előtt, ha olyan fontos ez az ügy és ha ők oly késhegynyi lelkiismeretességgel teljesítik kötelességeiket?!

Sok mindenre és erre a kérdésre is megfelelhetett volna Balassa Ármán, de ő inkább bebizonyította, hogy el tud igazodni a paragrafusok között és nagy leleménységgel elmondta, hogyha egy bankbukásnál visszaélések derülnek ki, 3 hónapig terjedhető fogházzal, enyhítő körülmények esetén 1000 forintig terjedhető pénzbüntetéssel büntethetik meg az igazgatóság és felügyelő bizottság tagjait. Igazán megható volt, amikor Balassa elmondta, hogy a város két főtisztviselője olyan bankok vezetésében vesz részt, amelyek válságokkal küzdenek. Balassa tudniillik 39.436 órával ezelőtt is tudta, hogy ezek közül a bankok közül az egyiket manipulációk, a másikat a pénzügyi krízis válságokba fogják sodorni. Csak nem szólt, mert ő nem az az ember, aki mindent elmond, amit tud.

Logikus főhöz illő komolysággal egyedül Wimmer Fülöp beszélt. Igaza volt neki: blümbakot keresnek. Lelketlenség. Amit ő arany borjunak nevezett, mi a nevén nevezzük: hát héttel ezelőtt mindenki megsüvegelte Fényes Márcelt, pénzügyi zseninek mondta, ma telt szájjal hirdeti mindenki, hogy ő tudta, hogy svindler. Ismerjük az emberismeretükkel az ilyen későn érkezőket, fórumon és kávéházakban egyaránt. Igaza volt Wimmernek: 6—7 hónappal előbb az ilyen bejelentést szó nélkül tudomásul vették, meg se hallották volna. Könnyű ma bírónak lenni, csak hogy a fórumon bíraskodók elfelejtik, hogy itt

Szegeden nemesak ők tekinthetnek vissza a sajnálatos eseményekre, hanem még vagy százezer ember.

Egyébként nem az a fontos, hogy bejelentsek-e a közgyűlésnek az ilyen dolgokat. Hát jelentsek be. Ugyan utját állta volna-e a mai krízisnek az, ha ez a bejelentés négy hónappal ezelőtt megtörténik? Sokkal fontosabb az, hogy a krízis bajai rémlátomásokkal ne tetőztessenek és hogy a közgyűlés azzal törődjék, hogy mi módon hegeszthetők be a helyi iparnak és kereskedelemnek azok a sebei, amelyeket a legutóbbi nagy válság ütött és még üthet rajta.

Részletes tudósításunk ez:

(Gerle interpellációja.)

Taschler Endre főjegyző bejelentette, hogy Gerle Imre dr a következő interpellációt terjesztette be:

1. Hajlandó-e a tekintetes tanács a 37323/III. 1908. sz. belügyminiszteri rendelet négy éven keresztül végre nem hajtása miatt a megfelelő eljárást megindítani s annak eredményét a közgyűlés elé terjesztetni?

2. Hajlandó-e a tekintetes tanács azon összes városi tisztviselők névsorát a közgyűlés elé terjesztetni, kik valamely banknál bármilyen állást elfoglalnak; az elfoglalt állás és bármilyen címen onnan kapott javadalmazás megjelölésével és így hajlandó-e a hivatkozott belügyminiszteri rendeletet végrehajtani?

3. Miféle intézkedéseket tett a tekintetes tanács a városi betétek biztosítása körül, tekintettel a most Szegeden történt bankeseményekre vonatkozólag?

Az interpellálót fölkeri, hogy interpellációját indokolja meg.

(Az indokolás.)

Gerle Imre dr részletesen megindokolja interpellációját. Említést tesz a miniszteri rendeletről, amelyet Andrássy Gyula gróf 1908-ban adott ki és amely szerint városi köztisztviselő bankoknál az igazgatóságnak vagy a felügyelő bizottságnak csak akkor lehet tagja, ha erre a város közgyűlésétől engedélyt kap. A rendeletet mindenütt végrehajtották, csak Szegeden nem, jöllehet, az elmúlt négy év alatt Somlyódy István bizottsági tag is figyelmeztette a tanácsot a kötelességére. A tanács akkor megígérte, hogy intézkedni fog, de nem intézkedett. Kéri, tegye a tanács vizsgálat tárgyává, kit terhel felelősség azért, hogy a rendeletet nem hajtották végre. Azt mondja, hogy nem talál semmi inkorrektiséget abban, ha valamelyik városi tisztviselő egy bank vezetésében részt vesz, bár ezt az állami tisztviselők nem tehetik meg. (Ellentmondás.)

Elmondja, hogy régebben a város pénze a Szeged-Csongrádi Takarékpénztárban volt, ahol a polgármester felügyelő bizottsági tag. Később észhez kaptak a többi bankok, nexust kerestek a várossal és ezért valamelyik főtisztviselőt beválasztották vagy az igazgatóságba vagy a felügyelő bizottságba. Meg is kaptak a többi bankok sorjában a város pénzét, amely ma már nincs teljes egészében a Szeged-Csongrádi Takarékpénztárban. A tisztviselők nem tettek jelentést a város közgyűlésének arról, hogy melyik bank vezetésében vettek részt és ezért kéri interpellációjának második részében a tanácsot arra, terjeszse a közgyűlés elé azoknak a tisztviselőknek a névsorát, akik valamelyik intézetnél tisztséget viselnek. Végül kéri a tanácsot, adjon fölvilágosítást arról is, hogy minő intézkedéseket tettek a város betétjének biztosítása érdekében.

(Válaszol a főjegyző.)

Taschler Endre főjegyző bejelenti, hogy az interpelláció első két pontját illetőleg a napirenden szerepel egy tanácsi javaslat, kéri tehát, hogy ezt a részt oda utalják. A harmadik kérdésre vonatkozólag kijelenti, hogy a

tanács mindent megtett, hogy a város pénze a Gazdasági és Iparbankban biztosítva legyen.

Gerle Imre dr a tanács választát tudomásul veszi. Kérdezi, igaz-e az, hogy a tanács a város pénzét a szegedi bankokból ki akarta venni. Tudomása szerint a tanács már el is készítette a felmondó-leveleket, de azokat nem küldte el.

Taschler Endre kijelenti, hogy a tanács ilyen kérdést hivatalosan soha nem tárgyal, nem hozott semmiféle határozatot. Magánbeszélgetés során szóba került a kérdés, de ott is az volt a vélemény, hogy a szegedi bankokból nem kell kivenni a város pénzét, mert azokban semmi baj sincs, de meg különben a városra nézve nagy hátránnyal járna ez, mert kamatozatlanul heverne a pénze.

Ezt a választ úgy az interpelláló, mint a közgyűlés tudomásul vette.

Ezután az indítványokat, átiratokat tárgyalják le. A tanácskozásnak erről a részéről lapunk más helyén számolunk be.

(Mellékfoglalkozás vagy tisztség?)

A tanácsi előterjesztések során Taschler Endre főjegyző tette meg a tanácsnak idevonatkozó előterjesztését. Előadta, hogy a Gerle dr által említett miniszteri rendeletet a tanács a szervezési szabályzat módosításakor kívánta életbe léptetni. A politikai viszonyok azonban olyanok voltak, hogy, miszerint egy fölterjesztendő szabályzat jóváhagyást fog nyerni, ezért késett a tanács javaslata is. Beterjeszti a polgármester előterjesztését. E szerint a hivatkozott miniszteri rendeletben arról van szó, hogy olyan tisztségekre kell kikérni csak a közgyűlés jóváhagyását, amelyek mellékfoglalkozás jellegével bírnak. Mellékfoglalkozása egyetlen városi tisztviselőnek nincs. A bankokban viselt igazgatósági vagy felügyelő bizottsági tagsági tisztségek nem tekinthetők mellékfoglalkozásnak, de azért a tanács beterjeszti azoknak a tisztviselőknek a névsorát, akik ilyen tisztséget betöltenek. A névsort a tisztség megjelölésével a Délmagyarország mai száma közölte már. Kéri, vegyék tudomásul a tanács bejelentését. A tanács körözünyben hívta föl az összes tisztviselőket arra, hogy amennyiben nem szerepelnének a névsorban és ilyen tisztségük lenne, azt jelentsek be és a jövőben minden ilyen esetet jóváhagyás végett a közgyűlés tudomására fognak hozni. Kéri az előterjesztés elfogadását.

(Vita a polgármester körül.)

Gerle Imre dr nem fogadja el a tanács előterjesztését. A miniszteri rendelet kimondja, hogy be kell jelenteni a közgyűlésnek azt, hogy a rendelet életbeléptetésekor melyik tisztviselő vett részt valamelyik vállalat vezetésében. Ezt elmulasztották és a rendeletnek később sem tettek eleget. Szóba hozza azt is, hogy a polgármester most a főispáni teendőket is ellátja, ami szerinte nem helyes. Ezt azért említi föl, hogy bebizonyítsa, miszerint a polgármesternek más tisztséget, mint a polgármesteri állást betöltenie nem szabad. Ha a polgármesternek kevés a fizetése, emeljék azt föl inkább a háromszorosára, de ne engedjék, hogy a legnagyobb magyar város polgármestere más is legyen, mint polgármester. Azt indítványozza, kérjék föl a polgármestert arra, hogy semmiféle tisztséget ne fogadjon el és eddigi állásairól mondjon le.

Ekkor Lázár György dr polgármester elhagyta az elnöki széket és azt Bokor Pál polgármester-helyettes foglalta el.

(A tanácsosok és a bankok.)

Balassa Ármán dr elfogadja a tanács javaslatát. Azokat a szempontokat, amelyeket Gerle Imre dr a polgármesteri állást illetőleg fölhozott, magáévá teszi, de kijelenti, hogy a polgármestert a tisztségről való lemondásra kérni nem lehet, ha a többi tisztviselővel is nem teszik meg ezt. Ezután azt mondja, hogy nagyon különös az, hogy a város két vezető embere, a polgármester és a pénzügyi taná-